

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot verlening van financiële noodhulp aan de landbouwsectoren die worden getroffen door specifieke problemen die een impact hebben op de economische levensvatbaarheid van landbouwproducenten
- definitieve goedkeuring

Samenvatting

Door de COVID-19 pandemie, de gevolgen ervan voor de voedselketen en de stijging van de kostprijs van energie en landbouwproductiemiddelen sinds het najaar van 2021 staat de landbouwsector onder druk. Bovendien heeft de Russische agressie tegenover Oekraïne gezorgd voor een bijkomende toename van energie -en meststoffenkosten. Om de gevolgen van deze marktverstoringen te mitigeren wordt financiële noodhulp toegekend aan landbouwers.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 10 november 2023 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van besluit principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, gelast het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, de Gegevensbeschermingsautoriteit en de Raad van State. (VR 2023 1011 DOC.1469).

Op de zitting van 18 december 2023, besliste het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit om te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart

2023 betreffende de redactie van normatieve teksten, Het standaardadvies gaat als bijlage 2 en geeft geen aanleiding tot aanpassing aan het principiële goedgekeurde ontwerp.

Het advies van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) nr. 2023/141 van 12 december 2023 gaat als bijlage 3. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- * de rechtvaardigingsgrond 'taak van algemeen belang' verduidelijken in het ontwerp en toelichten in de nota aan de Vlaamse Regering;

- * de verwerkingsverantwoordelijke opnemen in het ontwerp;

- * de maximale bewaartermijn opnemen in het ontwerp of minstens criteria opnemen die toelaten de maximale bewaartermijn te bepalen: Op de website van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij is er een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen. De persoonsgegevens die overeenkomstig dit ontwerp worden verwerkt, worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. Conform artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is het Agentschap Landbouw en Zeevisserij ertoe gehouden om selectieregels op te stellen voor elke categorie van bestuursdocumenten met daarin ook bewaartermijnen met bijbehorende motivering.

- * de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens en de transparantiemaatregelen uitwerken: ook hiervoor kan verwezen worden naar de voormelde uitgebreide privacyverklaring waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake de rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie en waarin de te verstrekken informatie is opgenomen.

In navolging van dit advies wordt in het ontwerp een nieuw artikel 13 ingevoegd dat verduidelijkt op welke taak van algemeen belang het ontwerp betrekking heeft, met name het uitvoeren van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en het toekennen van de financiële noodhulp die de Europese Unie uitzonderlijk mogelijk maakt. De bevoegde entiteit wordt aangeduid als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 5/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor alle verwerkingen van de in het besluit bepaalde persoonsgegevens.

Er is op 14 november 2023 bij de Raad van State een aanvraag ingediend voor een advies binnen dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. De Raad van State heeft op 16 november 2023 beslist geen advies te

geven, met toepassing van artikel 84, §5 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Overige aanpassingen:

Volgende aanpassingen werden aangebracht aan het als bijlage 1 toegevoegde ontwerp van besluit:

- het ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/399 van 5 oktober 2023;
- aangezien het volstaat te verwijzen naar artikel 44, tweede lid, van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid als rechtsgrond voorliggend ontwerp van besluit, werd de aanhef van het ontwerp van besluit in die zin aangepast;
- een datum van inwerkingtreding werd aan het ontwerp toegevoegd.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Door de COVID-19 pandemie, de gevolgen ervan voor de voedselketen en de stijging van de kostprijs van energie en landbouwproductiemiddelen sinds het najaar van 2021 staat de landbouwsector onder druk. Bovendien heeft de Russische agressie tegenover Oekraïne gezorgd voor een bijkomende toename van energie -en meststoffenkosten.

Op 26 juni stelde de Europese Commissie voor om extra EU-financiering vrij te maken voor EU-landbouwers die te lijden hebben onder de aanhoudend hoge inputkosten en diverse markt- en handelsgerelateerde problemen.

Deze handelsverstoringen bedreigen immers het marktevenwicht op de interne markt, in het bijzonder op het vlak van agrovoedingsproducten, wat de Europese Commissie er toe aanzette om 330 miljoen euro financiële noodhulp voor landbouwers te mobiliseren.

Enkel actieve landbouwers die een of meer van de volgende activiteiten verrichten komen voor deze steun in aanmerking: appeltelers, producenten van geitenmelk en van biologische dieren.

Het bijgevoegde ontwerp betreft de uitvoering van de financiële noodhulp in het Vlaams Gewest en beoogt de door deze crisis ontstane marktverstoringen te mitigeren.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 stelt dat het ontwerp voorziet in de uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2023/1465.

Artikel 2 behoeft geen commentaar.

Artikel 3 legt het totale budget voor deze maatregel vast. Alsook de verdeling ervan over de verschillende doelgroepen.

Artikel 4 bepaalt de productiesectoren die in aanmerking kunnen komen voor de financiële noodhulp.

Artikel 5 bepaalt de algemene voorwaarden waar landbouwers aan moeten voldoen om aanspraak te maken op de financiële noodhulp.

Artikel 6 bepaalt de voorwaarden waaraan de appeltelers moeten voldoen om aanspraak te maken op de financiële noodhulp.

Artikel 7 stelt dat het Agentschap Landbouw en Visserij (hierna de bevoegde entiteit) onderzoekt wie aan de voorwaarden voldoet en aan wie dus steun toegekend wordt. Op deze wijze is het mogelijk steun toe te kennen zonder aanvraagprocedure, en dus de administratieve lasten voor de landbouwers tot het minimum te beperken. Dit artikel bepaalt tevens de berekeningswijze waarop de steun over de appeltelers verdeeld zal worden.

Artikel 8 bepaalt de voorwaarden waaraan de producenten van geitenmelk en de producenten actief in de biologische dierlijke sector moeten voldoen om aanspraak te maken op de financiële noodhulp.

Artikel 9 stelt dat de bevoegde entiteit onderzoekt wie aan de voorwaarden voldoet en aan wie dus steun toegekend wordt. Op deze wijze is het mogelijk steun toe te kennen zonder aanvraagprocedure, en dus de administratieve lasten voor de landbouwers tot het minimum te beperken.

Artikel 10 bepaalt dat de bevoegde entiteit het bedrag van de steun bepaalt. Dit artikel bepaalt tevens de berekeningswijze waarop de steun over de producenten verdeeld zal worden.

Artikel 11 bepaalt dat de steun uitbetaald moet worden voor 31 januari 2024. Deze uiterste datum is nodig voor de aanwending van het Europese budget.

Artikel 12 bepaalt dat de bevoegde entiteit de steun terugvordert als ze vaststelt dat de begunstigde niet voldoet aan de voorwaarden van het ontwerpbesluit.

Artikel 13 brengt de regeling in overeenstemming met de voorschriften inzake de verwerking van persoonsgegevens.

Artikel 14 stelt dat het besluit in werking treedt op 1 januari 2024.

Artikel 15 behoeft geen nadere uitleg.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De wettelijke basis is de uitvoeringsverordening (EU) 2023/1465 van de Commissie van 14 juli 2023 tot verlening van financiële noodhulp aan de landbouwsectoren die worden getroffen door specifieke problemen die een impact op de economische levensvatbaarheid van landbouwproducenten hebben die is gepubliceerd in het Europees Publicatieblad van 17 juli 2023.

De Europese Commissie kende België 3.912.118 euro toe ter financiering van de financiële noodhulp. Op de PW-IMO van 21 september 2023 werd afgesproken dat het Vlaamse Gewest daarvan 1 812 484 euro kan aanwenden. De verdeling van de middelen tussen het Vlaamse gewest en Wallonië is gebaseerd op de intra-Belgische verdeelsleutel voor directe GLB-steun (VL 46.33 %, WAL 53.67%).

De verordening laat de lidstaten toe om bijkomend nationale steun toe te kennen tot een maximum van 200% van het toegekende bedrag. Van deze optie wordt geen gebruik gemaakt.

Op 26 oktober 2023 heeft de Inspectie van Financiën een gunstig advies verleend.

De Inspectie van Financiën formuleerde twijfels inzake de proportionaliteit bij het gebruik van deze vermenigvuldigingsfactoren. Een beperkt verschil in aantal grootvee-eenheden kan leiden tot een groot verschil in steunbedrag, door het hanteren van de vooropgestelde vermenigvuldigingsfactoren. Een bedrijf met tien grootvee-eenheden zou bijvoorbeeld, vergeleken met een bedrijf met negen grootvee-eenheden, een 2.5 keer zo groot steunbedrag ontvangen.

De gestegen voeder- en energiekosten, die zich niet vertalen in hogere verkoopprijzen, zijn de voornaamste verklaring voor de verslechterende bedrijfsresultaten in de melkgeiten- en biologische veehouderij. De gestegen kosten kunnen invloed hebben op elk bedrijf, ongeacht de grootte. Daarom dat zowel kleine als grote bedrijven, mits het halen van een bepaalde ondergrens, aanspraak maken op crisissteun. De impact van deze crisis verschilt echter wel naargelang de bedrijfsgrootte. Grotere, meer professionele bedrijven zijn voor hun arbeids- en gezinsinkomen vaak grotendeels afhankelijk van hun landbouwactiviteit. Middelgrote bedrijven hebben vaker bijkomende inkomensbronnen en kleine bedrijven zijn voor hun totale inkomen minder afhankelijk van deze activiteit. Om het inkomen enigszins te stabiliseren is er dus nood aan meer crisissteun bij de grotere bedrijven dan bij de kleinere bedrijven. Om die reden wordt de crisissteun in drie groepen gedeeld en stijgt het bedrag met een factor 1/2,5/5.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de human resources, is dus niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over financiële noodhulp aan de landbouwsectoren die worden getroffen door specifieke problemen die een impact hebben op de economische levensvatbaarheid van landbouwproducenten;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk; Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS